

De adderzeenaald *Entelurus aequoreus* een vis om naar uit te kijken

Eddy Eneman en Francis Kerckhof

Dit jaar heeft de garnaaltreiler O.20 twee levende exemplaren aangevoerd van de adderzeenaald *Entelurus aequoreus* (foto 1), namelijk op 18 mei en op 26 mei 2007, telkens één exemplaar. Spijtig genoeg waren ze gewond en stierven ze na een zeer korte tijd. De adderzeenaald, gevangen op 26 mei, was een mannetje en droeg een heleboel eieren aan de buik (foto 2). Vermoedelijk werd na halverwege mei 2007 door de andere garnaalvissers ook adderzeenaalden gevangen, maar vermits tegenwoordig weinig vissers interesse hebben om visjes bij te houden voor het Noordzeeaquarium, en dat veel vissers de niet commerciële vissoorten niet kennen en (ook niet geïnteresseerd zijn om deze te kennen), worden nog zelden rariteiten in het aquarium binnengebracht.

De adderzeenaald is al altijd een zeldzaam aangevoerd visje geweest. In het 30-jarig bestaan van het Noordzeeaquarium van Oostende werden eerder slechts vijf exemplaren binnengebracht die met zekerheid door onze vissers werden gevangen in onze kustwateren namelijk op 2 augustus 1987 (O.190), 20 maart 1998 (O.62), 29 september 2000 (O.29), 22 juni 2001 (O.20) en op 28 juni 2002 (O.29). Slechts éénmaal hebben we een exemplaar geruime tijd levend kunnen houden in het Noordzeeaquarium.

De gewone zeenaald *Syngnathus acus* daarentegen, is veel algemener en ook veel gemakkelijker te houden in het aquarium. De adderzeenaald is zeer gemakkelijk van de grote zeenaald te onderscheiden. Gewoonlijk is het visje geelbruin gekleurd met daarbij op iedere lichaamsring een blauwe band (foto 2). De grote zeenaald is egaal lichtbruin of - groen. De staartvin is bij de adderzeenaald bijna niet ontwikkeld, bij de grote zeenaald is er een duidelijke staartvin aanwezig. De doorsnede van het lichaam is bij de adderzeenaald ovaal- tot rondachtig, bij de gewone zeenaald meer trapeziumvormig.

De adderzeenaald is vermoedelijk niet zo zeldzaam, maar wordt weinig gemeld. Op 3 mei 2005 vond de tweede auteur tijdens een vistocht met een warrelnetvisser voor Oostende in het net niet alleen 2 grote zeenaalden *Syngnathus acus* maar, een beetje tot zijn verrassing, ook 1 adderzeenaald *E. aequoreus*.

De soort kent recent een explosieve ontwikkeling in de noordelijke Noordzee en ook in de noordoostelijke Atlantische Oceaan (sinds 2003 tot minstens 2005, Lindley *et al.* 2006). Daarom leek het ons interessant om dit visje eens onder de aandacht te brengen. In open zee worden de afgelopen jaren grote zwermen waargenomen, dat was bvb het geval in juni 2005 in de Golf Biskaje toen Jan Haelters grote aantallen adderzeenaalden

zag zwemmen rond het onderzoeksschip de Belgica (mond. med. Jan Haelters). Er zijn speculaties dat het talrijker worden van de adderzeenaald het gevolg is van de klimaatsverandering of nog van veranderingen in de voedselketen als gevolg van een grote visserijdruk op de zandspiering. In elk geval, de ecologische gevolgen, vooral op zeevogels in de noordelijke Noordzee, zijn catastrofaal. De benige zeenaalden – veel vis hangt er niet aan – zijn nu niet bepaald geschikt voedsel voor ouders en opgroeiende jongen. Het enige wat de zeevogels kunnen doen met de taaie en verdroogde vissen is er hun nest mee maken.

Summary

Although the snake pipefish *Entelurus aequoreus* is probably not uncommon in Belgian waters, sightings are rare. In this article the authors present an overview of landings by fishermen of snake pipefish *E. aequoreus* in the aquarium of Oostende.

Literatuur

LINDLEY, J.A.; KIRBY, R.R.; JOHNS, D.G.; REID, P.C. (2006). Exceptional abundance of the snake pipefish (*Entelurus aequoreus*) in the north-eastern Atlantic Ocean. *ICES, C.M.* 2006(C:06) pp 8

Foto 1: Adderzeenaald gevangen op 18/05/07 door O.20 (Foto Eddy Eneman)

**St-Jansstraat
8400 Oostende**

Foto 2: Adderzeenaald met eieren op de buik gevangen op 26/05/07 door O.20. (Foto Eddy Eneman)

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**